

Otvorenie akademického roka 2023/24

Príhovor rektora Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach prof. MVDr. Jozefa Nagya, PhD.

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,
milí študenti, ctení hostia,

mesiac september je nielen prvým jesenným mesiacom, ale pre učiteľov, žiakov i študentov a ich rodičov aj začiatkom nového školského roku a začiatkom nového akademického roku. Dovoľte mi preto, aby som vás všetkých privítal na prahu nového akademického roku 2023/2024, ktorý je na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach už v poradí sedemdesiaty štvrtý. Víтам všetkých, dlhoročných aj nových zamestnancov našej univerzity, našich hostí aj študentov všetkých troch stupňov vysokoškolského vzdelávania a hlavne študentov prvých ročníkov. Najmä novým kolegom a novým študentom prajem, aby si rýchlo a ľahko našli na univerzite svoje miesto, kde sa budú cítiť vítaní.

Na začiatku ďalšieho akademického roku je úplne prirodzené pozrieť sa na ten uplynulý. Za nami je rok naplnený prácou každodennou i menej bežnou, viacerými výzvami i úlohami doteraz nerealizovanými. Dovoľte mi teda v prvom rade poďakovať vám všetkým za prácu vykonanú v uplynulom akademickom roku. Bez ohľadu na zaradenie je obetavá práca vás všetkých v prospech celku nenahraditeľná.

Areál máme krásny, študentov dostatok, nápadov čo robiť mnoho. Bez zamestnancov, ktorí by všetky tie úlohy naplnili, starali sa o ľudí i prostredie, by to nešlo. K 31. 8. 2023 mala naša univerzita 576 zamestnancov, z toho 214 vysokoškolských učiteľov, 49 výskumných pracovníkov, 186 technicko-hospodárskych zamestnancov a 127 zamestnancov v robotníckej kategórii. Chcem veriť, že by sa tieto počty veľmi nelíšili, ani keby sme chceli zrátať zamestnancov podľa ich obetavosti, svedomitosti a zapálenosti. Niektorí z nich nás opustili, Presnejšie bolo ich 18, ktorí odišli na zaslúžený odpočinok. Žiaľ, viacerí z bývalých zamestnancov naše rady opustili už navždy, a to prof. Pavol Mesároš, doc. Jozef Sýkora, doc. Ján Lehocký, doc. Róbert Ondrejka, Pavel Balog, Katarína Kováčová a Mária Balogová. Prosím, vzdajme im úctu minútou ticha.

Vážená akademická obec,

v súlade so zákonom o vysokých školách je ich poslaním prispievať k rozvoju vzdelanosti, poznania, vedy a kultúry v súlade s potrebami spoločnosti, rozvíjať vedomosti, zručnosti, múdrosť, tvorivosť a dobro človeka, a tým prispievať k rozvoju vedomostnej spoločnosti. Napĺňanie tohto poslania so zameraním na študenta je predmetom hlavnej činnosti vysokých škôl.

V súvislosti s tým je potešujúce, že tých študentov, ktorým chceme odovzdať naše poznanie a našu múdrosť, máme stále dosť, lebo záujem o našu univerzitu je stabilný až mierne stúpajúci. V akademickom roku 2022/2023 študovalo na našej univerzite 2298 študentov, z toho v anglickom jazyku 519, čo predstavuje takmer štvrtinu študentov. Štúdium v uplynulom roku ukončilo 310 absolventov, z toho 31 doktorandov. K úspešným absolventom môžeme prirátať aj 57 absolventov rigorózneho konania.

Dôkazom stabilného záujmu o našu univerzitu je, že v novom akademickom roku 2023/2024 bude študovať v prvých ročníkoch 547 študentov, z toho 431 v slovenskom jazyku a 116 v anglickom jazyku, na treťom stupni máme spolu 29 nových študentov. Celkovo v akademickom roku 2023/2024 bude študovať 2320 študentov na všetkých stupňoch, pričom podiel zahraničných študentov bude väčší ako štvrtina. Tieto počty prevyšujú o pár desiatok počty študentov v minulom akademickom roku.

Naša univerzita ponúka vzdelávanie v troch študijných odboroch, a to veterinárske lekárstvo, farmácia a biológia, a v týchto odboroch sa snaží rozšíriť ponuku študijných programov (ŠP) podľa spoločenskej objednávky. V akademickom roku 2022/2023 sa nám podarilo otvoriť nové študijné programy - bakalársky ŠP veterinárna sestra a magisterský ŠP pohoda a ochrana zvierat. Nepodarilo sa nám však ani na druhý pokus získať akreditáciu ŠP rodinný farmár, preto sme opakovane podali námietky proti rozhodnutiu Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo o zamietnutí žiadosti o udelenie akreditácie.

Pred nami je veľa úloh v oblasti vzdelávania. Pre napĺňanie všetkých súčastí nášho základného poslania je potrebné v nasledujúcom akademickom roku prehodnotiť študijné plány v študijných programoch všeobecné veterinárske lekárstvo v slovenskom aj anglickom jazyku, hygiena potravín aj farmácia v súlade s cieľom napĺňania kritérií Európskeho združenia inštitúcií pre veterinárne vzdelávanie, ale zároveň aj znižovania záťaže študenta a pedagóga v ŠP farmácia s vytváraním priestoru pre nové kompetencie farmaceutov. Prvé stretnutie sa uskutočnilo aj so zástupcami partnerskej univerzity v nórskom Bodø v súvislosti so zmenou kreditovej hodnoty predmetov v spoločnom ŠP náuka o živočíchoch zabezpečovaných v Nórsku a predmetmi súvisiacim s ďalším štúdiom ŠP general veterinary medicine na našej univerzite. S úpravou súvisí aj možnosť širšieho využitia blokovej výučby v Školskom poľnohospodárskom podniku v Zemplínskej Teplici.

Po pandemických rokoch považujem za potrebné v čo najväčšej miere realizovať prezenčnú formu výučby, aj keď nám v tom bránia prebiehajúce rekonštrukčné práce jednotlivých pavilónov. Napriek tomu sa nám v rámci starostlivosti o študentov podarilo nájsť nové priestory a zlepšiť podmienky napr.

pre Spolok košických študentov farmácie, Klub sokoliarstva a rehabilitácie dravcov či pre Klub chovateľov malých cicavcov a exotických vtákov.

V oblasti vypisovania tém záverečných prác je nevyhnutné zaviesť nový systém s cieľom vyhnúť sa ich každoročnému nedostatku a zabezpečiť rovnomernú záťaž jednotlivých pracovísk a vysokoškolských učiteľov.

V neposlednom rade je v súlade so štandardmi Slovenskej akreditačnej agentúry potrebné, aby boli vytvorené podmienky pre ďalší rozvoj odborných, jazykových, pedagogických, digitálnych zručností a prenositeľných spôsobilostí vysokoškolských učiteľov jednotlivých študijných programov.

Osobitne chcem spomenúť dve mimoriadne dôležité skutočnosti, ktorými univerzita žila v minulom roku a ktoré sa nás budú vo výraznej miere týkať aj v tomto a ďalších rokoch.

Prvá z nich sa týka vnútorného systému kvality. V minulom akademickom roku sme podľa zákona o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania spracovali a dňa 29. 12. 2022 zaslali Slovenskej akreditačnej agentúre pre VŠ žiadosť o posúdenie súladu nášho vnútorného systému zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania so zákonom a štandardmi SAAVŠ. Onedlho nás čaká najdôležitejšia úloha, a tou je posúdenie kvality vnútorného systému pracovnou skupinou akreditačnej agentúry. Poznáme už personálne zloženie pracovnej skupiny, ktorá nás navštívi priamo na univerzite, aj termín hodnotenia. Od 8. do 9. novembra bude táto pracovná skupina posudzovať, ako sme zosúladiť náš systém kvality so zákonnými požiadavkami. Samotnej návšteve bude musieť predchádzať naša príprava a tiež komunikácia s jednotlivými pracoviskami. A aby toho nebolo málo, súbežne s týmto hodnotením je potrebné začať aj prípravu na medzinárodnú akreditáciu, a to hlavne s ohľadom na nový štandardný operačný postup, ktorý bol schválený v tomto roku.

Druhou skutočnosťou, ktorá nás zamestnávala v uplynulom roku, bolo periodické hodnotenie výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti.

Predmetom hodnotenia boli pracoviská slovenských verejných vysokých škôl a verejných výskumných inštitúcií, respektíve nimi vyprodukované tvorivé výstupy. Na začiatku procesu hodnotenia každá verejná vysoká škola podávala žiadosti o hodnotenie v jednej alebo viacerých z 28 oblastí výskumu, spadajúcich pod 7 skupín oblastí výskumu. Naša univerzita v maximálnej možnej miere dodržala stanovenú metodiku a spracovala návrh žiadostí o posúdenie spôsobu výberu výstupov v troch skupinách oblastí výskumu, a to prírodné – biologické vedy, lekárske – základné lekárske a farmaceutické vedy, a poľnohospodárske, lesnícke a veterinárske vedy. V prírodných vedách sme podľa hodnotiteľských komisií mali 4 % publikácií svetovej kvality a rovnaké percento významnej

medzinárodnej kvality, medzinárodnú kvalitu dosiahlo 12 %, národnú 48 % a nezaradených bolo 32 %. V lekárskejších vedách sme vo svetovej kvalite nemali zaradenú žiadnu publikáciu, významnú medzinárodnú kvalitu v 8 %, medzinárodnú kvalitu v 24 %, národnú kvalitu v 64 % a nezaradené boli 4 %. V poľnohospodárskych, lesníckych a veterinárskych vedách boli vo svetovej kvalite zaradené 4 % publikácií, rovnako aj vo významnej medzinárodnej kvalite, v medzinárodnej kvalite 12 %, v národnej kvalite 48 % a nezaradených bolo 32 %. Na škodu veci je, že univerzity neboli informované o tom, ktoré publikácie boli zaradené do jednotlivých kategórií, aj keď uvedené hodnotenie má mať vplyv na metodiku financovania vysokých škôl.

Aj napriek uvedeným výsledkom hodnotenia je potrebné konštatovať, že každoročne zaznamenávame tak kvantitatívny, ako aj kvalitatívny nárast vo výsledkoch tvorivej činnosti. Generálnym cieľom v dlhodobom zámere našej univerzity je udržanie úrovne vedecko-výskumnej činnosti univerzity, a to v rámci rozvíjania koncepcie jeden svet, jedno zdravie prepojením veterinárnej a humánnej medicíny, hygieny potravín, životného prostredia a farmácie.

Univerzita bude pokračovať vo finančnej podpore publikovania v impaktovaných časopisoch, avšak musí dôjsť k zmene kritérií v súlade so štandardmi SAAVS. Je potrebné na našej univerzite smerovať výskum so zameraním na inovácie a patentovo chránené úžitkové vzory, pokúsiť sa premietnuť výsledky tvorivej činnosti do založenia start-up-ov a vo väčšej miere prepojiť tvorivú činnosť s podnikateľským sektorom. Dominantné oblasti výskumu musia pracovať pod vedením svojich vedúcich efektívnejšie so zameraním na ich interdisciplinárny prístup. Pre racionálne využitie prístrojového vybavenia je potrebná jeho aktualizácia a zverejnenie na intranete univerzity.

S tvorivou činnosťou úzko súvisí kariérny rast tvorivých pracovníkov, univerzita ho bude naďalej podporovať vo všetkých študijných odboroch, ale intenzívnejšie najmä v odbore farmácia. Teší nás, že v predchádzajúcom akademickom roku inaugurovali profesorka Eva Petrovová a profesor Mangesh Ramesh Bhide, a habilitovali doc. Ladislav Molnár, doc. Dana Marcinčáková, doc. Renáta Szabóová, doc. Gabriela Gregová a doc. Viera Karaffová. Blahoželáme!

Vážené kolegyne a kolegovia,

z pohľadu praktického klinického a iného vzdelávania predstavuje klinická činnosť na našej univerzite významnú oblasť praktického vzdelávania, a to nielen budúceho veterinárneho lekára, ale aj študentov iných študijných programov. Klinická činnosť je významnou aj z pohľadu vnímania univerzity verejnosťou. Za najdôležitejšie úlohy do budúcnosti považujem udržať vysokú odbornosť

zamestnancov kliník, plniť požiadavky počtu európskych diplomovaných špecialistov a podporovať vzdelávanie mladých perspektívnych veterinárnych lekárov v tejto oblasti, pravidelne kontrolovať dodržiavanie indikátorov podľa Európskeho systému hodnotenia veterinárneho vzdelávania a dodržiavať požiadavky na kompetencie prvého dňa. Je potrebné vo väčšej miere využívať pre klinickú činnosť podmienky v Školskom poľnohospodárskom podniku v Zemplínskej Teplici, rovnako na praktickú výučbu jazdecký areál a Účelové zariadenie pre chov a choroby zveri, rýb a včiel v Rozhanovciach.

Historickou udalosťou súvisiacou s klinickou činnosťou a s ďalším vývojom nových diagnostických metód, ale aj s medzinárodnou akreditáciou našej univerzity bolo podpísanie zmluvy a otvorenie Veterinárneho diagnostického centra. Univerzita vstúpila do spolupráce so spoločnosťou HardWood Investments, výsledkom ktorej je vybudovanie špecializovaného CT a MRI pracoviska pre veterinárnych pacientov na východnom Slovensku.

Uplynulý akademický rok bol množstvom úloh náročný aj pre členov akademického senátu. V priebehu roka bolo vedením pripravených a schválených 16 vnútorných predpisov, z ktorých väčšina súvisela s novelou zákona o vysokých školách. Následne mnohé z nich prešli schválením aj v akademickom senáte, niektoré dokonca opakovane. Moje poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa na príprave a schvaľovaní týchto vnútorných predpisov podieľali a aj tým, ktorí sa podieľajú na ďalších pripravovaných vnútorných predpisoch v ekonomickej a prevádzkovej oblasti.

Akademický senát musel svoju pozornosť venovať aj formovaniu novej správnej rady univerzity podľa nových právnych predpisov. Po náročnom procese spôsobenom pomerne komplikovaným legislatívnym postupom sa nám podarilo kreovať a zvolať ustanovujúce zasadnutie správnej rady, ktoré sa uskutočnilo v máji tohto roku. Naša správna rada má sedem členov. Troch členov volí a odvoláva akademický senát, troch členov vymenúva a odvoláva minister školstva, siedmeho člena volia a odvolávajú ostatní členovia správnej rady. Na ustanovujúcom zasadnutí si členovia zvolili predsedu, ktorým sa stal MVDr. Miroslav Martinček, a podpredsedu Ing. Tadeusza Frackowiaka. Ďalšími členmi správnej rady sú JUDr. Jana Venhartová, MVDr. Ladislav Stodola, Ing. Stanislav Hreha, PhD., JUDr. Dušan Gažovský a Ing. Marek Kubovčík.

Noví členovia správnej rady rozšírili spoločnosť významných osobností z vonkajšieho prostredia, s ktorými sa na univerzite stretávame. V ostatnom akademickom roku nás poctili návštevami aj ďalšie popredné osobnosti národného i medzinárodného života, z ktorých spomeniem nórskeho veľvyslanca na svojej rozlúčkovej návšteve, ministra obrany SR, ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR, zástupcu britského veľvyslanca, írskeho veľvyslanca, či výkonného riaditeľa Americkej asociácie veterinárnych fakúlt.

Rozvojové aktivity na škole sú tou súčasťou našich dní, ktorú si všimnú všetci, nielen my, domáci, ale aj návštevníci školy. Čulý stavebný ruch sa naozaj týka všetkých.

V ostatnom akademickom roku prebiehali rekonštrukcie pavilónov 4, 6, 12, 14 a 39 za takmer šesť miliónov eur. Všetky tieto rekonštrukcie sa realizovali, resp. realizujú z nenávratných finančných príspevkov z operačného programu Kvalita životného prostredia. Pavilóny 12 a 14 sú ukončené, ukončujú sa pavilóny 4 a 39. V pavilóne 39 bola rekonštruovaná aj poslucháreň, ktorá je tak s kapacitou 208 miest najväčšia na univerzite. Podarilo sa nám získať aj projekt z Plánu obnovy a odolnosti vo výške 1,6 milióna eur na obnovu spojeného pavilónu 8 a 9. V akademickom roku 2022/2023 sa realizovala úprava záhrady liečivých rastlín, pred ukončením je laboratórium BSL-3 aj priestory pre materskú školu, práve prebieha nevyhnutná oprava povrchu vozoviek a tesne pred rekonštrukciou je palubovka telocvične. Začiatkom roku 2023 došlo aj k nepríjemnej udalosti, keď vypovedali službu oba kotly v centrálnej kotolni. Investícia do obnovy kotolne vyšla univerzitu na niečo vyše štvrt' milióna eur. Do príchodu ďalšej zimy však bude situácia s výrobou tepla vyriešená.

Jedným z najväčších problémov, ktoré univerzitu postihli v ostatnom akademickom roku, bolo zvyšovanie cien energií a inflácia. Inflácia v roku 2022 dosiahla 12,8 percent, čo súviselo najmä so zvýšením cien energií, potravín a pohonných hmôt. Cena jednej MWh za elektrickú energiu pre univerzitu vzrástla v roku 2022 niekoľkonásobne, a to z necelých 50 eur až na 430 eur. Rovnako aj zemný plyn zdražel niekoľkonásobne, a to až na 190 eur za MWh. Kým v roku 2021 sme potrebovali na energie 815 tisíc eur, v roku 2022 to boli už 2 milióny eur a v tomto roku je odhadová suma až 3,5 milióna eur. Je potrebné dodať, že bez pomoci ministerstva školstva a ministerstva financií by bolo trendovo kladné hospodárenie našej univerzity v roku 2022 ohrozené. Situácia s cenami energií sa, žiaľ, nezmenila ani v prvom polroku 2023, keď nám síce pomáhajú finančné kompenzácie z ministerstva hospodárstva, avšak len čiastočne. Opakovaná výzva na dôsledné dodržiavanie úsporných opatrení, s ktorou sa na vás obraciam, je viac než nutná. Nie každý z nás si uvedomuje, ako svojím správaním prispieva k vysokej spotrebe energií, či naopak k ich žiaducej úspore.

Univerzita nielen z dôvodu cien energií, ale aj ako zelená univerzita plánuje vybudovať vlastnú fotovoltickú elektráreň, pripravené sú projekty na obnovu a energetickú úsporu pre pavilóny 1, 2, 3 a 13. V pláne je príprava projektových dokumentácií aj na pavilóny 7, 10, 11 a 32-33. Stále nevyriešenou otázkou zostáva odstránenie staticky narušeného pavilónu morfologických disciplín. Univerzita má pripravenú štúdiu nového komplexu budov, ktorý nahradí ten pôvodný, aktuálne však neexistuje taký zdroj financovania, ktorý by nám umožnil túto akciu zrealizovať.

Čo sa týka našich účelových zariadení, na základe uznesenia akademického senátu bola vykonaná analýza činnosti Účelového zariadenia pre chov a choroby zveri, rýb a včiel v Rozhanovciach a jazdeckého areálu, boli prijaté opatrenia na zlepšenie hospodárskeho výsledku, a tieto opatrenia sa začali uvádzať do praxe.

Možno menej viditeľným, ale o to podstatnejším je prechod univerzity do 21. storočia v oblasti elektronizácie všetkých procesov. Hodnotenie kvality sa stáva určujúcou témou existencie vysokých škôl. V tejto súvislosti sa nám v ostatnom období podarilo vytvoriť na webovom sídle portál kvality, ktorý obsahuje všetky potrebné informácie pre hodnotenie kvality a do budúcnosti predstavuje toľko žiadané zníženie administratívnej zaťaženia tvorivých pracovníkov univerzity. Portál kvality bol prepojený na akademický informačný systém, okrem iného na študijné plány a informačné listy, bolo vytvorené úložisko s údajmi pre hodnotiacu skupinu, kde sú uložené všetky opisy študijných programov, vedecko/umelecko-pedagogická charakteristika vysokoškolských učiteľov, postupy vnútornej akreditácie, hodnotenia tvorivých činností v jednotlivých študijných programoch či rozhodnutia našej akreditačnej komisie. Všetci, ktorí ste sa tohto procesu hodnotenia kvality zúčastnili a museli zvládnuť obrovské množstvo dát, budete vedieť oceniť, o koľko vám bude po počítačom nápore uľahčená práca do budúcnosti. Elektronizácia neobíde ani tých zamestnancov, ktorí pracujú s ekonomickou a prevádzkovou agendou, pre ktorých tiež bude práve realizovaná elektronizácia agendy podstatná z pohľadu zjednodušenia procesov, aby pobežovanie s papiermi po areáli bolo minulosťou.

Osobitnou kategóriou hodnotenia kvality vysokých škôl je ich spolupráca s vonkajším prostredím, s komunitou, so spoločenskou a podnikateľskou praxou. Naša univerzita sa v tejto oblasti angažuje už roky a aj v budúcom období plánujeme aktívne pôsobiť v konzorciách a klastroch s cieľom zdieľať kapacity s partnermi a podporovať zmysluplné činnosti v rámci Košického klastra nového priemyslu, Inovačného centra Košického kraja a Košice IT Valley. Naša univerzita bude naďalej podporovať aj zmysluplné aktivity v rámci Race-to-Zero a zmierňovania negatívneho vplyvu činností univerzity na životné prostredie.

Posilňovanie postavenia univerzity ako medzinárodnej otvorenej vzdelávacej inštitúcie v rámci európskeho a svetového vzdelávacieho priestoru a udržiavanie vzájomnej spolupráce s partnerskými vzdelávacími inštitúciami v zahraničí je jednou z dôležitých oblastí života univerzity, keďže vysokoškolské vzdelávanie naberá čoraz väčší medzinárodný rozmer. Oživujeme kontakty s našimi partnermi z minulosti a uzatvárame partnerstvá nové, prispôbené súčasným trendom na formálnej aj neformálnej úrovni.

Mnohé z úloh na nastávajúce obdobie budú pokračovaním či rozvíjaním toho, čo existovalo aj doteraz. Pred nami stojí aj jedna z úloh doteraz nepoznaných. Týka sa výkonnostných zmlúv, o ktorých sa už v médiách písalo

dost', ale ich konkrétna podoba nie je celkom jasná. V najbližšom období sa teda musíme veľmi dôsledne zamerať na prípravu podmienok výkonnostných zmlúv medzi ministerstvom školstva a našou univerzitou, lebo to môže byť určujúce pre budúcnosť financovania našej univerzity. Rovnako zásadná je aj príprava dlhodobého zámeru v súlade s Dlhodobým zámerom vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl na roky 2023 – 2028.

Vážené kolegyne a kolegovia,
milí študenti,

z uvedeného je zrejmé, že akademický rok 2023/2024 nebude v mnohom, tak ako doteraz, rutinnou záležitosťou, ale bude mať svoje predvídané aj nepredvídané špecifiká. Čaká nás mnoho doteraz nepoznaných oblastí, úloh a výziev. Dúfam, že ich zvládneme, ale podarí sa nám to len spoločnými silami. Nájdime k tomu energiu a odhodlanosť, zapálenosť a trpezlivosť. K tomu si želajme najmä pevné zdravie a vzájomné pochopenie. Pedagógom prajem dobrých a zvedavých študentov, študentom zapálených pedagógov, vedecko-výskumným pracovníkov veľa podnetných myšlienok a ostatným pracovníkom dobré pracovné podmienky a pocit naplnenosti z dosiahnutého.

Ďakujem za pozornosť!